

МЕДИЦИНА РАДА

Предмет се налази у једанаестом блоку и реализује се кроз 1 час предавања и 2 часа вежби, тј. семинара недељно. Предмет носи 3 ЕСПБ бода.

Наставници и сарадници који изводе наставу:

1	МИЛОСАВЉЕВИЋ ДРАГАН	Редовни професор
2	ИГЂАТОВИЋ СНЕЖАНА	Редовни професор

Образовни циљ предмета

Упознавање студената са основним постулатима безбедности и здравља на раду, морфолошким и функционалним карактеристикама професионалних обољења, болести у вези с радом и повредама на раду, оценом радне способности и превентивним мерама заштите.

Исходи образовања

На крају наставе Медицине рада од студента се очекује да има следећа знања, вештине и ставове:

Знања:

Од студента се очекује да буде способан да:

1. објасни основне физичке, хемијске и биолошке агенсе на радном месту и њихов утицај на здравље и способност за рад
2. објасни принципе за утврђивање радних места са повећаним ризиком по здравље
3. објасни принципе дијагностичких процедура за утврђивање професионалних обољења у вези с радом
4. објасни принципе за утврђивање и верификацију повреда на раду
5. објасни терапијске и превентивне мере професионалних обољења
6. објасни принципе за оцену радне способности: при пријему на посао, промени радног места, изласка на ИК и утврђивању дужине боловања.

Вештине:

Од студента се очекује да буде способан да:

1. на правилан начин тумачи налаз специјалисте медицине рада у свим дијагностичким и терапијским процедурама по системима и органима
2. на правилан начин цени привремену или трајну радну способност, у складу са осталим клиничким и дијагностичким процедурама,
3. у случају акцидента пружи адекватну прву помоћ.

Ставови:

1. рационалан приступ коришћењу процедура медицине рада, заснован на строго постављеним медицинским индикацијама са критичким освртом на услове рада (хигијенске и техничке) као и мере заштите.

Услови слушања наставе:

Да би слушао наставу на овом предмету, студент мора да буде уписан у једанаести блок Дипломског академског студијског програма -интегрисне студије за доктора медицине.

Облици наставе

Настава се реализује кроз предавања, семинаре и вежбе.

Структура предмета

Студенти ће бити подељени у групе према стандардима прописаним за клиничке предмете.

Наставне јединице по недељама:

МОДУЛ - 1 (1. ЕСПБ бод)	
ОСНОВИ МЕДИЦИНЕ РАДА И ПРОФЕСИОНЕ ПАТОЛОГИЈЕ	
1. НЕДЕЉА НАСТАВЕ	
<p>Предавање 7.10.2010. 14.15-15.00 Проф. Драган Милосављевић</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Уводни час. Национални програм медицине рада. Организациони облици. • Легислативни аспекти специфичне здравствене заштите запослених. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Врсте професионалних штетности ▪ Професионалне болести
<p>Вежбе 14.10.2010. 15.00-20.00</p>	<p>Професионални агенси (физички, хемијски, биолошки)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Амбијетални мониторинг. Национални и хигијенски стандарди. Хигијенско техничка заштита. ▪ Листа професионалних обољења
2. НЕДЕЉА НАСТАВЕ	
<p>Предавање 14.10. 2010. 14.15 -15.00 Проф. Милосављевић</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Бука и вибрације у професионалној патологији. ▪ Вибраторна болест, услови за признавање професионалног обољења ▪ Професионална акустична траума.
<p>Вежбе 14.10.2010 15.00-20.00</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Радна анамнеза. Врсте прегледа: претходни, периодични, систематски. Оцена радне способности. • Обрада пацијента са акустичном траумом

3. НЕДЕЉА НАСТАВЕ	
<p>Предавање 21.10.2010 14.15-15.00</p> <p>Проф. Драган Милосављевић</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Увод у професионалну токсикологију. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Основни појмови токсико-кинетике и биотрансформације отрова. ▪ Еко-токсиколошки проблеми.
<p>Вежбе 21.10.2010 15.00-20.00</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Специфични експозициони тестови ▪ Биолошки мониторинг
4. НЕДЕЉА НАСТАВЕ	
<p>Предавање 28.10.2010. 14.15-15.00</p> <p>Проф. Драган Милосављевић</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Болести изазване хемијским ноксама. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Извори и узроци тровања. ▪ Етиопатогенеза, клиничка слика и лечење. ▪ Тровања изазвана металима (олово, жива).
<p>Вежбе 28.10.2010. 15.00-20.00</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обрада пацијената изложеног неорганским токсиколошким материјама (металима).
5. НЕДЕЉА НАСТАВЕ	
<p>Предавање 4.11.2010 14.15-15.00</p> <p>Проф. Драган Милосављевић</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Органски растварачи. • Пестициди. • Антидотска и и симптоматска терапија.
<p>Вежбе 4.11.2010 15.00-20.00</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обрада пацијента изложених органским растварачима. • Обрада пацијената изложених пестицидима.

МОДУЛ-2 (1. ЕСПБ бод)	
ПРОФЕСИОНАЛНА ОБОЉЕЊА И БОЛЕСТИ ИЗАЗВАНЕ ЗРАЧЕЊЕМ	
6. НЕДЕЉА НАСТАВЕ	
<p>Предавање</p> <p>11.11.2010. 14.15-15.00</p> <p>Проф. Снежана Игњатовић</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Професионална респираторна обољења. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Етиопатогенеза, клиничка слика. ▪ Хронични обструктивни бронхитис. ХОБП. ▪ Професионална астма.
<p>Вежбе</p> <p>11.11.2010. 15.00-20.00</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обрада пацијената изложених неорганској прашини. • Професионална бронхијална астма. • Провокациони тестови и функционална испитивања плућа. • Критеријуми за дијагнозу професионалног обољења.
7. НЕДЕЉА НАСТАВЕ	
<p>Предавање</p> <p>18.11.2010. 14.15-15.00</p> <p>Проф. Снежана Игњатовић</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Пнеумокониозе, класификација, етиопатогенеза. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Силикоза. ▪ Азбестоза.
<p>Вежбе</p> <p>18.11.2010. 15.00-20,00</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обрада пацијената изложених минералној прашини. • Критеријуми за одређивање силикозе. • Обрада пацијената експонованих азбетној прашини. • Критеријуми за утврђивање азбестозе.
8. НЕДЕЉА НАСТАВЕ	
<p>Предавање</p> <p>25.11.1010 14.15-15.00</p> <p>Проф. Снежана Игњатовић</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Неколагенске пнеумокониозе. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Сидероза, станоза, баритоза, алуминоза, берилиоза. ▪ Алергијски бронхоалвеолитис. ▪ Хигијенско техничка и медицинска превенција.

<p>Вежбе</p> <p>25.11.2010. 15.00-20.00</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обрада пацијената изложених органској прашини. • Критеријуми за алергијски алвеолитис као професионално обољење. • Критеријуми за признавање бисинозе, фармерских плућа, за професионално обољење.
<p>9. НЕДЕЉА НАСТАВЕ</p>	
<p>Предавање</p> <p>2.12.2010. 14.15-15.00</p> <p>Проф. Снежана Игњатовић</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Професионална оштећења здравља изазвана јонизујућим зрачењем. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Механизам биолошког деловања јонизујућег зрачења. ▪ Јединице радиоактивности и дозе. ▪ Здравствена заштита лица која раде у зони јонизујућег зрачења.
<p>Вежбе</p> <p>2.12.2010 15.00-20.00</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Радиолошка заштита. Извори зрачења. Основи дозиметрије. • Лична дозиметрија.
<p>10. НЕДЕЉА НАСТАВЕ</p>	
<p>Предавање</p> <p>9.12.2010. 14.15-15.00</p> <p>Проф. Снежана Игњатовић</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обољења изазвана дејством јонизујућих зрачења. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Акутна радијациона болест и лечење. ▪ Делимична озрачења појединих органа.
<p>Вежбе</p> <p>9.12.2010. 15.00-20.00</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Здравствена контрола лица која раде у зони јонизујућег зрачења. • Елементи и претходних и периодичних прегледа. Контраиндикације за рад. • Норме сигурности при раду у зони јонизујућег зрачења

МОДУЛ-3 (1. ЕСПБ бод)	
ПРОФЕСИОНАЛНИ ТРАУМАТИЗАМ И ОЦЕНА РАДНЕ СПОСОБНОСТИ	
11. НЕДЕЉА НАСТАВЕ	
Предавање 16.12.2010. 14.15-15.00 Проф. Снежана Игњатовић	<ul style="list-style-type: none">• Хронични радијациони синдром.<ul style="list-style-type: none">▪ Важнији радионуклиди (Rn, St, Cz, Tc, ..)▪ Здравствена заштита лица која раде са радионуклидима.
Вежбе 16.12.2010. 15.00-20.00	<ul style="list-style-type: none">• Интерна радиоактивна деконтаминација.• Основни принципи заштите од јонизујућег зрачења при раду са отвореним изворима зрачења.
12. НЕДЕЉА НАСТАВЕ	
Предавање 23.12.2010 14.15-15.00 Проф. Снежана Игњатовић	<ul style="list-style-type: none">• Нејонизујућа зрачења.<ul style="list-style-type: none">▪ Електомагнетна. Микроталасна.▪ Ултраљубичаста и инфрацрвена.▪ Радиофрекфентно и ласерско зрачење.▪ Електрична и електромагнетна поља.
Вежбе 23.12.2010. 15.00-20.00	<ul style="list-style-type: none">• Обољења изазвана нејонизујућим зрачењем.• Хигијенско-техничка и медицинска превенција и заштита.
13. НЕДЕЉА НАСТАВЕ	
Предавање 30.12.2010. 14.15-15.00 Проф. Драган Милосављевић	<ul style="list-style-type: none">• Физиологија рада.<ul style="list-style-type: none">▪ Радна оптерећења. Захтеви рада. Тежина рада. Замор.▪ Биоенергетика при раду. Терморегулација.▪ Биолошки ритмови. Стрес.

<p>Вежбе 30.12.2010. 15.00-20.00</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обрада пацијената изложених повећаном оптерећењу на радном месту. • Обрада пацијената изложених повишеној температури на радном месту.
<p>14. НЕДЕЉА НАСТАВЕ</p>	
<p>Предавање 13. 01.2011. 14.15-15.00 Проф. Драган Милосављевић</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Професионални трауматизам. Етиопатогенеза и законска регулатива.
<p>Вежбе 13.11.1011 15.00-20.00</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обрада пацијента који је имао повреду на раду. • Оцена радне способности.
<p>15. НЕДЕЉА НАСТАВЕ</p>	
<p>Предавање 20. 01. 2011. 14.15-15.00 Проф. Снежана Игњатовић</p>	<p>Оцена радне способности оболелих професионалних обољења и болести у вези с радом</p>
<p>Вежбе 20. 01.2011. 15.00-20.00</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Критеријуми за верификацију болести стечених у процесу рада. • Обрада пацијената са неком од болести стечених у процесу рада. • Професионалне болести. Оцена радне способности. • Болести стечене у процесу рада. Дефиниција и етиопатогенеза. Превенција и заштита

Студенти су у обавези да активно учествују у практичној настави и семинарима. Наставници који изводе наставу ће оцењивати њихово знање, вештину и ставове испољене приликом активности студента оценама од 5 до 10.

Начин полагања испита и оцењивања:

Испит се полаже у форми теста и усмено.

Оцена на испиту чини 60% крајње оцене студента, док оцена знања, вештина и ставова испољених током наставе чини 40% крајње оцене студента. Оцена се креће у распону од 5 до 10.

Осим оцене на скали од 5 до 10, студент добија и једну од оцена из следеће табеле:

A – 10% студената са најбољим успехом на испиту
B – 25% следећих са нижим успехом на испиту
C – 30% следећих са још нижим успехом на испиту
D – 25% следећих са још нижим успехом на испиту
E – 10% студената са најслабијим успехом на испиту
Fx – студенти којима треба још мало да би припремили испит
F – студенти који нису положили

Неопходна литература:

1. Видаковић А.: Основи медицине рада, Медицински факултет, 1998.
2. Миков М.: Медицина рада, Нова просвета, Београд, 1995.
3. Видаковић и сар.: Медицина рада 1. и 2. део, КЦС, Институт за медицину рада, Београд, 1997.
4. Додић С., Филиповић Д. И., Марковић Д.: Атлас професионалне патологије, Ниш, 1977.